

Abstract

This research aims to analyse folk wisdom in the Songkhla lake area appearing in the shadow puppet plays. The 96 shadow puppet plays were studied and the result was that a lot of folk wisdom was embedded in them as follows :

1. Language usage expressed in diction and idioms.
2. Writing ability expressed in composing various literary genres both in prose and poetry, appropriate tempo and rhythm, vivid and imaginative narration and description.
3. Teaching ability including teaching strategies and various contents such as knowledge of the world, morality, ethics and universal truth.
4. Creating a sense of humour found in the uses of twisting ending, tricky and ambiguous words, incongruous percept, personal and political satire, pun, verbal abuse and reasoning.
5. Other folk wisdom including :
 - 5.1 beliefs expressed in the beliefs in Buddhism, gods, holy beings and things.
 - 5.2 concise connection of the stories in context.
 - 5.3 symbols representing a male, female, desire, erotic behaviour between a man and a woman.
 - 5.4 application in various local performances such as Nora, Lumtat, Plang Bok, Riddles and folk songs.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ภูมิปัญญาชาวบ้านแถบลุ่มทะเลสาบสงขลา ที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังกะลุง โดยศึกษาจากวรรณกรรมหนังกะลุง จำนวน 96 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านแถบลุ่มทะเลสาบสงขลาที่ปรากฏในวรรณกรรมหนังกะลุง ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้คำและการใช้สำนวนโวหาร ภูมิปัญญาด้านการประพันธ์ ได้แก่ การเลือกใช้รูปแบบคำประพันธ์ การเลือกใช้คำที่มีเสียงลิลิตจังหวะที่เหมาะสม การใช้การบรรยายและการพรรณนา ที่กระชับและบ่งบอกนาฏการ ภูมิปัญญาด้านการสอน ได้แก่ กลวิธีสอนแบบต่าง ๆ และเนื้อหาที่สอน ได้แก่ วิสัยโลก คุณธรรม จริยธรรม และ สัจธรรม ภูมิปัญญาด้านการสร้างอารมณ์ขัน ได้แก่ การหักมุม การใช้คำพวน การใช้คำ 2 แง่ 2 มุม การใช้สัญลักษณ์ใส่สารรูป การล้อบุคคลและสังคม การเล่นคำเล่นภาษา การใช้เกลือจิ้มเกลือ การใช้และไม่ใช่เหตุผล ภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านความเชื่อ ซึ่งได้แก่ความเชื่อในหลักธรรมในพระพุทธศาสนา และความเชื่อในเทพเจ้า และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภูมิปัญญาด้านการตัดต่อเรื่อง ได้แก่ การตัดต่อเรื่องที่กระชับและการใช้สิ่งแวดล้อมมาประกอบ ภูมิปัญญาด้านการใช้สัญลักษณ์ ได้แก่ การใช้สัญลักษณ์แทนเพศหญิง-ชาย สัญลักษณ์แทนอารมณ์ใคร่ และสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมทางเพศของหญิง-ชาย ภูมิปัญญาด้านการประยুক্ত ได้แก่ การประยুক্তการเล่นโนรา การเล่นลำตัด การเล่นเพลงบอก การเล่นปริศนาคำทาย และการร้องเพลงลูกทุ่ง

102373

เลขทะเบียน

วันที่ 2 ส.ค. 2542

เลขเรียกหนังสือ

398.2

158 ก

ก. 4

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณ หลายท่าน

ขอขอบคุณอาจารย์พ่วง บุขรรัตน์ อาจารย์ปกรณ์ ไชยรัตน์ นายแปลก มนตรี นายถวิล กำเนิดผล นายฉวี ทิพย์วารี ที่กรุณามอบบทหนังตะลุงทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่ผู้วิจัย ทั้งยังช่วยตรวจสอบข้อมูล และให้รายละเอียดเพิ่มเติมในหลายประเด็น ซึ่งช่วยให้งานวิจัยชิ้นนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณหนังสือธรรม เทอดเกียรติชาติ หนังสือ ชรรวมใจฉัน หนังสือ นครินทร์ ชาทอง หนังสือเสริมศิลป์ ศ.กั้น ทองหล่อ หนังสือสุภาพ ชุมยวง หนังสือช่วง อินทสระ หนังสือประทีป บัวทอง นายวร รุสสุท อาจารย์สนธิ บุญฤทธิ์ อาจารย์โสภณ สมเขาใหญ่ อาจารย์ประดับ พงศ์ไพบูลย์ ที่กรุณาช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูล

ขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษาสถาบันราชภัฏสงขลา ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยนี้

ขอขอบคุณ เจ้าของความรู้ความคิดที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ทุกท่าน

เกษม ขนานแก้ว